

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petih vrst 4 K, od 10—15 petih vrst 6 K, večji inserati
petih vrst 8 K; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petih vrst 12 K;
poroke, zaroke velikost 15 vrst 120 K; ženitne ponudbe beseda 3 K.
Popust le pri naročilih od 11 objav naprej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisano in zadoščno frankovano.

Posamezna številka stane 50 par = 2 kroni.
V inozemstvu 65 par = K 2.60.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
V Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan	D	90—	celoletno	D	156—
polletno	45—	78—	polletno	78—	78—
3 mesečno	22.50	39—	3 mesečno	39—	39—
1	7.50	13—	1	13—	13—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 2 par po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Dr. Ivan Ervé:

Ali smo zavezniški?

Dne 12. novembra 1920 je bila podpisana v Rapallu pogodba, ki nam je ugrabila velik del našega naroda ter ga pahnila v jarem pod tujega gospodarja. V tej pogodbi se govori tudi o »dobrih odnosih med našo in italijansko kraljevino«, katere naj bi učvrstile medsebojne trgovske in kulturne vezi. Kot dodatek k pogodbi je bila sklenjena še vojaška konvencija, ki ima v glavnem preprečiti restavracijo Habsburgov in proti kateri bi imeli nastopiti obe državi skupno kot zaveznički. Formalno se imata torej Jugoslavija in Italija smatrati za zavezniški državi. To pomeni, da bi moralo med obema državama vladati dobro, da, celo prijateljsko razmerje. Ni dovolj, da živimo le kot mirni sosede drug poleg drugega, zahteva se pač nekaj več. Zahteva se, da sosed sosedu spoštuje in da mu v težkih časih pomaga, sploh da mu je dober in odkritosrčen prijatelj. Zato pa mora vsak sosed paziti, da se izogne vsemu, kar bi kalilo to dobro razmerje in žalilo sosedu.

Ali se Italija drži tega načela? Le pogledimo leto dni nazaj, odkar je podpisana rapalska pogodba, in hitro vidimo, da Italija ne samo, da ne živi z nami kot mirna sosed, ampak ona dela vse tako, kakor bi bila naša sovražnica. Se oni, ki so verovali, da nam je rapalska pogodba pretvorila Italijo v zaveznico, so prišli po enem letu do prepričanja, da so imeli prav »črno gladi«, ki so govorili o machiavelistični Italiji. Italija ni s podpisom rapalske pogodbe prav nič izpremenila svojega postopanja namreč naši državi.

O trpljenju našega naroda v zasedenem ozemlju nam prinašajo naši časopisi vsak dan žalostne vesti. Niti najprimitivnejšim kulturnim potrebam našega naroda nečemo ugoditi. Avstrija, ki je bila v šolskem oziru prava mačeha našemu narodu, je več nudila, nego nudi »kulturna Italija. Se ono malo število šol, ki smo jih imeli na Primorskem, se zdi Italijanom preveč; zato jih je treba zapreti, »ker se ni izkazala potreba za nje«. In ti ljudje hočejo biti kulturnosci, oni hočejo biti »vrata kulture za Balkan«, kakor je zadnjič pisal »Piccolo«. Mogoče, ako obstoji kultura v požigani hiši, da bi se mogli »nekulturneži« nečesa naučiti. Oni ne ogrožajo samo kulture naših bratov, ampak tudi njihovo imetje, njihov obstanek. Italijani naj si na to

zapomnijo, da je vsaka žalitev našega naroda v zasedenem ozemlju žalitev vsega našega naroda. Plamen »Narodovih domov« so prodrli preko državnih mej in so napravili globoke rane na našem narodnem telesu!

Naši italijanski sosede so bili oni, ki so nahujskali Albance proti naši državi in nas očrnilili pri Zvezi narodov, češ da smo easilneži. Niso storili tega iz ljubezni do Albancev, ampak zaradi svojega lastnega interesa in še bolj iz mržnje proti nam. Uspeli so sicer, toda pokazali so, kakšni sosede so in koliko velja njihovo zavezništvo. Ali se obnaša morda tako odkrit in pošten sosed? Ali je to zaveznik?

V Washingtonu je zahteval italijanski delegat Schanzer, da naj se zmanjša naša vojska, »ker ogroža mir«. Menda je to edini slučaj v svetovni zgodovini, da zahteva zaveznik, da se zmanjša zaveznikova vojska, potem ko se je celo podpisala vojaška konvencija. Torej na eni strani se zahteva oborožena sila, na drugi strani pa njeno zmanjšanje! To je gotovo samo italijanski izum. Sicer pa so dobili Italijani že na washingtonski konferenci pravi odgovor, a skoro od vseh inozemskih časopisov primerno lekcijo. Kajti komentarji teh listov so bili vse prej nego laskavi za rapalskega zaveznika. Zelo dobro je pisal »Journal des Debats«: »Dobrega sosedstva ne ustvarja zmanjšanje vojske, ampak poštena in prijateljska politika. Hoteli so ponižati Jugoslavijo, toda ponižali so se sami.« Ali dela to zaveznik?

»Naši zavezniški« so napadali v Šibeniku mirne meščane, toda mesto da bi obžalovali ta nesrečni dogodek, so priredili ob naši obali pomorsko demonstracijo. Torej ravno tako, kakor so priredile pred nekaj leti evropske velesile pomorsko demonstracijo ob albanski meji. Ali si res smejó Italijani to dovoliti?

To bi bili v kratkem najmarkantnejši podatki enoletne bilance rapalske pogodbe, ene pogodbe, ki bi morala biti pravzaprav temelj in začetek medsebojnih dobrih odnosov. Toda kakor je ta pogodba že po vseh okoliščinah in po vseh nesrečah, tako morajo biti nesrečne tudi njene posledice. Eno zlo rodi sto drugih.

In sedaj se čisto po pravici vprašamo: **Smo li mi zavezniški z Italijo?**

jani? Do sedaj niso Italijani tega svojega zavezništva prav z nikakim dejanjem pokazali. Mi smo zaradi mirnega in dobrega sosedstva do prinesli ogromne žrtve; žrtvovali smo zemljo, na kateri je živel in delal stoletja in stoletja naš narod, na kateri živi v kompaktnih masah ljudstvo naše krvi in našega jezika. Z naše strani se je vse poskušalo, da bi živeli kot mirni sosede, da se povrne mir med narode. Medtem pa so oni ponašajo kot naši sovražniki, ki gledajo ob vsaki priliki, kako bi nam škodovali.

Kaj pomagajo vse lepe besede italijanskih državnikov in diplomatov o prijateljstvu, če jih pa njihova dejanja desavouirajo. Treba priti na jasno: **Velja li rapalska pogodba ali ne velja?** Pogodba ne sme biti samo kos papirja, ki naj služi kot fraza pri

izvestnih prilikah. Njeno veljavnost morajo dokazati dejanja, pogodba mora biti izvršljiva. Tu mora nastopiti jasnost. Živimo še vedno v napetem razmerju, ki se mora ali ublažiti ali pa je najbolje, da se razide — na dolgo je sedanje stanje nevzdržljivo. Ako so že podpisali pogodbo, potem bi se je morali tudi držati, kar bi storil vsak pošten Slovek.

Dobro razmerje med sosedi je vedno potrebno, ako se hoče mirno živeti. Dobro razmerje med našo in italijansko državo je v interesu obeh držav. Zato pa morajo Italijani gledati na to, da se odstranijo vse ovire, ki so na potu dobrih odnosov. Izogibati se morajo vsemu onemu, kar bi ogrozilo in žalilo naš narod. Z eno besedo: morajo biti v resnici dobri in odkriti sosede!

Politične vesti.

— **Jugoslovenstvo.** »Primorske Novice« pišejo v novoletnem članku med drugim: Naša plemena so se v dolgi sužnosti popolnoma odtujila, trenutek svobode in ujedinjenja je našel v našem narodu razdvojenost Jugoslovenstvo je bilo samo še kot ideal in Jugoslovenci je treba šele vzgojiti iz Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ideja jugoslovenstva in jugoslovenske države je trpela pod udarci boljševiškega defetizma in ozkosrčnega separatizma od znotraj od zunaj pa pod močnimi udarci sovražnikov, katerim je preprečilo naše edinstvo, naša svoboda, naša zemlja in naš narod uresničenje njih načrtov... Jugoslovenci narod bo izvršil svoje poslanstvo, ker bodo oni, ki poznajo pomen jugoslovenske države in razumejo mislijo jugoslovenstva, posvetili temu vse svoje moči in vso svojo ljubezen. In ti se do sedaj niso vstrašili nobenih zaprek in nobenih žrtev, njihova volja in ljubezen je premagala vsa sovražnosti, vso mržnjo. Njih je zmaga in zato je zagotovljena tudi zmaga jugoslovenstva. Novo leto naj bi bilo zato leto zmage in trumfa jugoslovenstva.

— **Neresnične vesti o namestniški krizi v Zagrebu.** Hrvatski listi so sivočrno poročali, da bo kr. namestnik v Zagrebu Juraj Demotrovič v kratkem odstopil in da prihajata v kombinacijo za njegovega naslednika dr. Lujo Vojnovič in zagrebški veliki župan Gavrančič. Beogradska »Pravda« demantuje vse te vesti in poudarja, da Demotrovič nima namena odstopiti in da tudi vlada ne misli na nobeno spremembo v obeh pokrajinskih namestnikih v Zagrebu.

— **Tako gladko pa ne pojde!** »Kos« »La Voce del Popolo« prinaša pogosto iz Jugoslavije domise, ki se včasih glase za Italijo in Reko, zelo opti-

mistično, včasih pa zelo pesimistično. Sedaj poroča, da je prišel v Beograd predsednik italijanske delegacije za trgovska pogajanja komandant Luciolli in da se v kratkem pričnejo »pourparlers«. Odelek, ki se je bavil s tozadevnimi vprašanji, je svoje delo že dokončal in kakor se zagotavlja je dosežen v vseh podrobnostih sporazum, tako da se lahko reče, da je trgovska pogodba med Italijo in Jugoslavijo že dovršen čin. In s to pogodbo tako upamo, prenehajo incidenti, ki so se pojavljali zadnje čase. — Da bi bilo mogoče dosedanja posvetovanja smatrati že za definitivno trgovsko pogodbo in celo da je ta trgovska pogodba že dovršen čin, to je pač silno debela vest. Tako gladko pač ne pojde pri sklepanju tako zelo važnih trgovskih dogovorov med obema državama!

— **Ločitev cerkve od države na Češkoslovaškem.** »Prager Tagblatt« poroča: Kot začetek akcije za ločitev cerkve od države se pripravlja v naučnem ministruvstvu zakon, po katerem se ustanove samostojne cerkvene občine. Kot vzgled bodo služile židovske verske občine. Končno se pripravlja zakon, ki predvideva uporabljanje cerkve po takozvani simultani cerkvi.

— **Italijanski klečeplazanje pred Nemčijo.** Italijanski senator dr. Benedetto Cimeni večkrat napiše kak članek za dunajsko »Neue Freie Presse«. Tako je prinesel ta list h koncu leta Cimenijev članek o Nemčiji, Italiji in Avstriji. Članek pravi uvodoma, da dokler je obstojala trozveza, so bile razmere med Italijo in Nemčijo nepretrgoma odkritosrčne. Nobenega spora ni bilo med njima. Ko je izbruhnila vojna, je Italija čakala z vojno napovedjo Nemčiji, dokler je bilo to mogoče, čeprav sta Anglija in Francija močno pritiskali na njo. Kakor hitro je vojna

nehala, je začela Italija takoj stremiti po vzpostavitvi starih odnosov z zaveznički. Nemci, ki so prihajali v Italijo po premirju, so obetili, da ni med Italijani nikakega sovražstva napram Nemcem in angleški potniki so pripovedovali v svojih listih, da se italijanski trgovci v svojih potrebah rajše obračajo zopet do nemške industrije in da niso nič uneti za angleške fabrikante. Italija je vedno pomagala Nemcem in samo energiji Italije se je zahvaliti, da so ostala pri Prusiji in Avstriji ozemlja, ki bi prišla sicer v poljsko ali jugoslovensko last. Predsednik nemškega državnega zbora je svojčas na svečan način izrekel Italiji zahvalo za to, da je v časih najtežje naseče kazala toliko pravičnosti in nepristranosti do nemškega naroda. Po porazu Francije 1. 1870—1871. je hotel Bismarck Italijo navezati na Avstrijo in Nemčijo in to se mu je tudi posrečilo vsled spora glede Tunisa, ki je 1. 1881 zavlada med Francijo in Italijo. Sedaj pa se trdi, da obstoji nekak slična spor med Italijo in Nemčijo in sicer da je ta spor Južna Tirolska. V Italiji je zavlada splošno začudenje, ko je minister Simon v državnem zboru izjavil, da tvori Južna Tirolska sporna točka med Italijo in Nemčijo. Nemški poslanik pri Kviralu se je trudil, da bi paraliziral vpliv besed nemškega ministra na italijansko javnost, ali s svojim prizadevanjem ni uspel. Nemške stranke mislijo, da Italija vodi Nemcem prijazno politiko iz svojih lastnih interesov in da radi tega ni potreba, da bi je Nemčija kazala kako naklonjenost. Kriza nemškega poslanstva v Kviralu pa je vendar imela za posledico to, da se je dol nemškega časopisja prepričal, da so odnosi med Italijo in Italijo zašli v kalne vode. Sedaj se sklepa, da je tudi v nemškem interesu, gojiti dobre odnose z Italijo, na kar bi izginil vsak spor med obema državama. Iz članka se vidi, da se Italija skuša približati Nemčiji, da bi si tako nekoliko opomogla v svojem položaju napram Franciji in Angliji, kateri je vedno slabši. Po drugi strani pa se Italija boji vstajenja Nemcev, kakor se boji zveze Slovanov v Evropi, zato pa se dobroka Nemcem po svojih državniških in jih vabi na svojo stran v glavnem kot eno svoje politike proti Slovanom. Italijanski državniški klečeplazijo pred Nemčijo, ker se ne čutijo nikjer več varne in kar vidijo, da je Italija v nekaki osamljenosti vkljub vsem svojim sedanjim zvezam in komplimentom, ki jih dobiva po raznih konferencah. Klečeplazanje pred Nemčijo ako se bo nadaljevalo bo Italijane brez dvoma drago stalo, kajti Nemci nimajo navade, da bi svoje prijateljstvo in svoje zveze ponujali komu po ceni ali celo zaostoj.

— **Kako je oborožena Madžarska.** »Slovenska Politika« se čudi, kako da morejo člani češkoslovaškega poslanstva v Budimpešti trditi, da imajo Madžari samo 35.000 vojakov. Kajti bivši

Marcel Prévost:

Med obema.

(Iz francoščine.)

Grofica Klotilda d' Arminges gospodični Zabeli Sivry, igralki pri Bouffes-Parisiens.

(Nedelja.)

Častita gospodična!

Ne bodite prezačudena, ko dobite to pismo. Dasi se po zunanosti in po imenu poznava, (in to iz gotovih vzrokov) priznavam, da nisva bili rojeni, da bi si dopisovali. — Oprostite, grof Maxime je vzrok temu, moj mož in Vaš prijatelj. Dva dni in prav toliko noči se ni prišel gospod d' Arminges domov. Gotovo, prosim mu je, se zabavati kakorkoli in kjerkoli se mu ljubi. Ni hče ni manj ustvarjen za nadzorovanje kakor jaz. Vsekakor je pa tako dolga odsotnost vendar sposobna, da me dela strahopetno. Grof je korekten mož. Ako me ni obvestil niti z besedico, mu mora biti to pač nemogoče. — Znano vam je, da bolega gospod d' Arminges, ki pač ni ravno eden najmlajših, na srčnih slabostih in je zato večkrat po cele ure nesposoben vsake življenske kretnje in vsakega gibanja. To perijodo popolne njegove apatije zahtevajo prav posebnega negovanja in pa oskrbe po specialistu. Morda ga je zasačil tak napad na njegovih stranskih potih?

To je, česar se bojim. — Moj mož me je zapustil v petek zvečer, da bi šel v klub.

Nedelja skoro mine in še vedno ga ni domov. Poslala sem v klub; tam ga nisvo videli ne v petek, ne naslednjega dne. Bila sem celo tako prosta, cenjena gospodična, poslali zanesljivo dekle k Vaši vratarici, reklo se ji je, da gospoda d' Arminges ni bilo že par dni na spregled. Predno pa napotim policijo (kar mi je zelo neprijetno), sem se hotela obrniti naravnost na Vas. Upam, da mi v oči gledate okoliščin, ki me silijo k temu koraku, v slučaju, da vam je znano, kje se nahaja grof Maxime, to poveste ali vsaj, je li na varnem in mu je li dobro.

Bila bi vam dolžna, cenjena gospodična, največjega spoštovanja.
Grofica d' Arminges.

Gospica Zabel Sivry na grofico d' Arminges.

Milostna gospa!

Ker ste grofa Maxima videli v petek zvečer, ste srečnejša kakor jaz, ki nisem sprejela od četrta popoldan ne njegovega poseta, ne kakakega poročila od njega. Istega dne sva skupno pri Fontani nekaj nakupila. Med drugimi sva kupila tudi briljantnega metuljčka, ki je bil — kakor mislim — določen za Vas; zahteval je pri izbiranju mojega nasveta, ki sem mu ga dala po svojih najboljših močeh. To je moja zadnja

vest. Tudi jaz sem vznemirjena; ker nisem vajena niti tako dolge odsotnosti, niti takega moka, se — kakor Vi — bojim, da je grofa zadel označeni napad...

Jaz bi si sicer nikdar ne dovolila, najprej se obrniti do Vas; priznati pa moram, da sem med tem — tajno kolikor možno — tudi jaz pozvedovala v Vaši hiši. Smem li upati, milostna gospa, ako dobite končno vest o gospodu d' Arminges, in ako on ne bude v položaju ne obvestiti, da boste Vi tako dobra in me pomirite? Jaz s svoje strani Vas obvestim takoj o vsem, kar bode mogla doznati o predmetu najinih skupnih skrbi.

Sprejmite, milostna gospa, zagotovilo mojega največjega spoštovanja.
Zabel S....

Grofica d' Arminges gospici Sivry. Zadovoljna sem, cenjena gospica. Katera od naju prva kaj zve, obvesti drugo. Jaz s svoje strani ne vem v trenutku še prav ničesar.
P. S. Mojo zahvalo, da ste pri Fontani vodili grofovo izbero. Metuljček je dražesten, jako okusen. —
Gospodična Sivry gospej grofinji d' Arminges.
(Ponedeljek.)

Pred vsem: lahko ste pomirjena, grof se je našel. Med tem, ko sva skrbeli radi njegovega zdravlja in usode, je naju goljufal — čisto enostavno. —

Pa usode ga je kaznovala. Tu dogodek v kratkih besedah:

Ko Vas je grof v petek zvečer zapustil, ni šel v klub. Obiskal je enega svojih prijateljev, Julesa Claira, borzianca, ki ga je odvedel na Bellevue, — da, milostna gospa, na Bellevue pri Parizu. Tam stoji ob gozdičku neznatna vila in v ti vili stanuje neka eksotična dama, Španjolka, kali, in dve mladi dekleti — njeni dekleti — tako trdi ona. Pa so vse tri jako naklonjene Parizanom posebno ako imajo ti denar in so pod stanuc, kakor gospod d' Arminges. Ne vem, kakšno kratkočasje se je nudilo ondi obema prijateljema; dovolj, kar napade grofa, kakor ste se bali, njegova bolezen. Strah pri damah, zadrege pri Julesu Clairu, ki ni imel čiste vesti. — Poslalo se je po zdravnika, ki je izjavil: »Tu ne opravi zdravnik ničesar; paziti treba in potrpeti.«

Jules Clair si Vas ni upal obvestiti: zvesto je vztrajal ob svojem prijatelju, vedno v nadi, da se končno zopet zave... Pa minili so dnevi. Ubogi borzianec je mislil obupan na posledice doživljaja — na Vašo bojazn in na posredovanje policije. Tu mu je prišla dobra misel, da je obvestil mene in mi vse priznal.

Tako, gospa grofica, sedaj veste toliko, kolikor jaz. Bojim se, da bi v prvi razburjenosti ne šli takoj na Bellevue k Španjolkam. Ali mi dovolite,

da vam v vsi skromnosti svetujem? — Ne hodite tja, nego prepustite to meni. Vi bi se tam samo izpostavili; to so pač ljudje, ki jih poznam bolje kakor Vi. Vem torej, kako je treba govoriti. Verjemite, da bo zadeva hitro in dobro urejena.

Se druga prednost pa je, če to opustite; ako spravim grofa jaz domov, lahko ta njegov doživljaj popolnoma ignorirate in se lahko vedete, kakor da bi bil on ta napad dobil pri meni. To se mi zdi za Vas in zanj bolj priporočljivo.

Toda uklonim se — to je povsem umljivo — Vašim željam in Vas prosim, milostljiva gospa, da sprejmete zagotovilo mojega največjega spoštovanja.

Zabel S....

Grofica d' Arminges gospodični Sivry. (Brzojav.) Popolnoma prav, čestita gospodična. Polagam vse v Vaše roke in se vam zahvaljujem.
Vaša vdana
grofica d' Arminges.

Grofica d' Arminges gospodični Sivry.

(Torek zjutraj.)

Vas v roko. Ko je grof nekaj ur prebil v svoji sobi, se je po prizadevanju našega hišnega zdravnika zopet zavedel. Je že vstal in danes tudi nekoliko jedel; doživljaj mu je nekako neprijeten. Ampak jaz sem bila pre-

vojni minister general Šrêter je te dni v »Magyar Ország« povedal čisto nekaj obratnega. Pisal je, da Madžari nimajo toliko orožja, kolikor bi ga dejansko potrebovali, vmes pa mu je ušla trditve, da številno madžarske vojske ne znaša pravzaprav le 35.000 moških, največ pa je na Madžarskem danes vojaško izveščanih 700.000—800.000 moških. Kjer je toliko izveščanih vojakov, tam je tudi gotovo mnogo več orožja nego ga rabi 35.000 ljudi. Znano je tudi, da je Čepelska tovarna za municijo in artiljerijska tovarna v Rabu skozi dve leti silno veliko delovala, tako da je bilo dalo 15 krat večje nego l. 1915. V češkoslovaških artiljerijskih krogih se trdi, da imajo Madžari tudi mnogo silnejšo artiljerijo nego češkoslovaška republika.

— V Rusiji vzpostavljajo avtoriteto! Iz Moskve poročajo, da je stopil s 1. januarjem za rdečo armado v veljavo nov službeni reglement. V glavnem gre za to, da se vzpostavi v polnem obsegu avtoriteta predstojnikov in da pridejo vojaški svetniki skoraj ob svojo službeno moč. Kdor bi se pregrešil proti novemu službenemu reglementu, bo najstrožje kaznovan.

— Nove volitve v Angliji. »Daily Mail« meni, da se potrjujejo vesti, po katerih se bodo vršile meseca februarja nove volitve. Lloyd George bo po imenju lista po svojem povratku iz Cannosa, ako se ne priključi kaj neprilicnega, dal kralju nasvet, naj parlament razpusti dne 30. januarja.

— Izročitev Gorenje Šlezije Poljski. Iz Pariza poročajo, da bo gornja šlezijsko ozemlje izročeno 15. t. m. Poljski.

— Premalo davkov v Združenih državah. Iz Washingtona poročajo, da so dobile Zedinjene države v fiskalnem letu 1921 za 1000 milij. dolarjev manj davkov kot so jih pričakovale. Prednje leto je dobila država davkov 4 milijarde 600 milijonov. Eno leto prej še 5 milijard 400 milijonov. Letos je veljalo vlado nad 6 milijonov dolarjev, da si je izvrševala »prohibicijo«, dočim ostane resnica, da obstoji prohibicija samo na papirju. Za prekršitev prohibicijskega zakona je dobila vlada dva milijona 100.000 dolarjev. Davkov na vino in žganje je dobila 82 milijonov. Proračun za fiskalno leto 1922 znaša okoli 4 milijard dolarjev.

— Cerkevna molitev za nemškega cesarja. »Tägliche Rundschau« poroča, da je duhovništvo v Postupimu sklenilo soglasno, da se ima v cerkvah moliti za bivšega cesarja in se dotična molitev pričenja: »Stoj, o Gospod na strani našemu milemu cesarju v daljavi.«

Iz naše kraljevine.

— Draginjske doklade monopolnim delavcem. Uprava državnih monopolov je sklenila, da se vsem monopolnim delavcem v državi zanejo draginjske doklade. (V prvi vrsti delavcem tobačnih tovarov.)

— Tovarna za farmacevtske izdelke. Ministrstvo za trgovino in industrijo je izdalo koncesijo za ustanovitev tovarne farmacevtskih izdelkov v Osijeku.

— Nov list v Dalmaciji. V Dubrovniku je prišel izhajati dvakrat na teden organ narodne radikalne stranke »Dubrovnik«, ki je izhajal še pred vojno.

— Zakon o ribolovu. Ministrstvo za poljedelstvo in vode je poslalo vsem ribičkim združenjem načrt zakona o ribolovu, da ga prouče.

— Iz Prekmurja nam poročajo: Povodom tukajšnjih tri tedne trajajočih naborov so madžarski naborniki prepevali protidržavne pesmi; ena od teh se v slovenščino prevedena glasi: »Čakaj, čakaj, srbski pes, troje ne bo Prekmurje! Zasluzena kazen jih je deloma doletela. Upajmo, da bodo tudi v Beogradu sprevideli, da je treba prekmurski Avglijev hlev korenito očistiti od takozvane »prekmurske madžarske inteligence«, ki je glavni povzročitelj vseh protidržavnih spletk v Prekmurju.

vidna in nisem omenila niti Bellevue, niti Španjola. To velja za dogovorjeno, da se je nozgo zgodila pri Vas.

In ker sva sedaj obe rešeni skrbí, želim gospodična, mi je na tem, da se vam zahvalim za Vašo molčečnost, takt in priprtovanost, ki ste mi jo pokazali v ti zadevi. Vedela sem že (in to ve ves Paris), da ste dražestna stvarica in slavljena umetnica. Dovolite mi pa, da Vas zagotovim, kako prijetno sem bila presenečena, ko sem našla med igralnim svetom, o katerem so govori toliko slabega, toliko neznosti čustva in finega vedenja, kolikor bi ga bilo v svojih krogih iskala samica. Ostanem Vaša obličnica, ker kaj takega se ne more poplačati. Dovolite, da vam v spomin na naš »Španski strah« poklonim metuljčka (žal, simbol), ki mi ga je grof podaril zadnji teden. Vi ste ga izbrala, tedaj vam je všeč, in upam, da ne boste zavrnili dragocnosti, ki sem jo nosila sama.

Izročim vam jo danes osebno popoldan proti trem. Ako boste doma, mi bo posebna prijetnost. Vas pozdravlja. Vaša vdana grofica d' Arminges.

P. S. Pri ti prilležitosti Vas naprošam za naslov Vaše modistke. Mi obnudenjem tako zelo Vaše plašče in čepice. Nihče ne ve, kdo jih dela za Vas. Vi mi to izdaste, kaj ne? Morda imava vendar lahko isto modistko, ker... Skoraj bi nekaj zapisala neprimerne.

Telefonska in brzolajna poročila.

VOJNI MINISTER — GENERAL VASIČ.

— Beograd, 4. januarja. (Izvir.) Ministrski predsednik g. Nikola Pašić je na včerajšnji avdijski predložitvi Nj. Vel. kralju v podpis ukaz o imenovanju generala Miloša Vasiča za vojnega ministra. General Vasič je bil takoj pozvan iz Novega Sada v Beograd, kamor je snoči dospel. Novi vojni minister prevzame danes vodstvo vojnega ministrstva. General Žečević je stavljen na razpoložnjo vojnemu ministru.

VPRAŠANJE ZUNANJEGA MINISTRA. — REORGANIZACIJA NAŠE DIPLOMATIČNE SLUŽBE.

— Beograd, 4. jan. (Izvirno.) Politični položaj je zadnje dneve neizpremenjen. V vseh parlamentarnih krogih so včeraj živahno razpravljali o izjavi ministrskega predsednika g. Nikole Pašića, da namerava odložiti vodstvo poslov zunanjega ministrstva in o njegovem predlogu, da postane zunanji minister g. dr. Momčilo Ninčić. Ninčičeva kandidatura je naletela v parlamentarnih krogih na odločen odpor, kajti dr. Ninčića ne smatrajo za dovolj odločnega in sposobnega, da bi vodil s potrebnim povdankom posle zunanjega ministrstva. Splošno izražajo parlamentarni krogi željo, da se mora naša diplomat. služba temeljito reorganizirati, da ne doživimo takih porazov, kakor je bil zadnji pri Zvezi narodov.

— Beograd, 4. jan. (Izvirno.) Glavni odbor demokratske stranke ima danes sejo, na kateri bo razpravljalo o kandidaturi dr. Ninčiča za zunanjega ministra. Demokrate so načelno za to, da se razbremenijo min. predsednik, so pa proti osebi dr. Ninčiča. V kratkem pride zopet na dnevni red vprašanje o delni rekonstrukciji vlade, ker demokrate zahtevajo gotove kompenzacije za zunanje ministrstvo.

POSILNIK DR. SPALAJKOVIČ. — SPREMEMBE V DIPLOMATIČNI SLUŽBI.

— Beograd, 4. januarja. (Izvir.) Po poročilu iz Pariza je francoska vlada izdala agrement, da postane naš poslanik v Parizu dr. Miroslav Spalajkovič. Tekom prihodnjih dni se izvrše važne spremembe v diplomatični službi. Za poslanika na Dunaju bo imenovan Thimor Popović, dosedajni pomočnik zunanjega ministra. Dr. A. Biankini je predlagan, da se imenuje za diplomatičnega zastopnika v Ameriki. Današnja »Pravda« pa javlja, da je dr. Grigorij imenovan za našega poslanika v New Yorku, in ne za južno Ameriko. Vest se še ne potrjuje. Tudi poslaništvo v Sofiji se z ozirom na važne zunanje politične stike z Bolgarsko primerno reorganizira.

POSLOVNIK ZA NARODNO SKUPŠČINO.

— d Beograd, 3. januarja. Danes dopoldne je odbor za poslovnik razpravljal o nadaljnjih točkah poslovnika za zakonodajno skupščino. Na dnevnem redu so bile odredbe, ki regulirajo vprašanje skupščinskih odborov, kakor n. pr. odbora za prošnje in pritožbe, verifikacijskega, imunitetnega in finančnega odbora. Radikalci, posebno dr. Marković so se sklicevali na običaj angleškega parlamenta in zahtevali, da se favorizira večina, tako da dobi pooblastilo plus dva člana od celokupnega števila članov odbora. Dr. Markoviča so podpirali tudi drugi člani radikalnega kluba. Temu predlogu so se protivili delegati drugih strank, ki so stali na stališču, da se mora v novi poslovnik sprejeti načelo proporcionalnega sistema, in ker so ostali pri tem svojem mnenju, se je to vprašanje odgodilo, da se razpravlja po pravoslavni praznikih s tem, da se je zabeležilo v zapisniku, da je bila večina odbora za proporcionalni sistem pri volitvah v odbore. Radikalci so zahtevali, da bi njihov predlog obveljal vsaj za verifikacijski odbor.

— Potem je odbor razpravljal o predsedništvu zakonodajne skupščine. Odbor se je strinjal v tem, da naj ima zakonodajna skupščina po novem poslovniku dva podpredsednika, ne pa treh, kakor do sedaj. Plača za podpredsednika se je določila na 1500 Din. mesečno razen poslaniških dnevnih. Odele tajnikov se je sklenilo, da se njihovo število zmanjša od devetih na štiri s plačo 1200 Din. mesečno razen dnevnih. Odele plače predsednika so zahtevali demokrate, da naj se zanači s plačo ministrskega predsednika, in sicer naj znaša 9000 Din. mesečno. Zemljoradniki so zahtevali, da naj ostane ta svota neizpremenjena, radikalci pa so predlagali, da naj bo enaka poslaniškim dnevnim, dočim so muslimani predlagali, da naj dobi predsednik razen dnevnih mesečno po 6000 Din. Ker se odbor ni mogel zediniti, se je razprava o tem odgodila na jutri dopoldne.

AVSTRIJSKI KANCLER O DOGOVORU V LANIH.

— Dunaj, 4. januarja. (Izvir.) Zvezni kancler Schöber je sprejel povodov novega leta zastopnike združenja parlamentarnih poročevalcev. Govoril je s njimi o raznih notranjih, gospodarskih in političnih vprašanjih, potem pa prešel na razgovor s

gospodarskih poročanjih, ki so se vršila v Pragi. Najprej je naglašal, da vlada ni imela nikdar namena, da bi sklenila v Pragi morda kako politično pogodbo. Na stanku v Hallstatu se je že določilo v razgovoru s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešom, da veva interes obeh držav, da prideta do gospodarskih dogovorov. Razgovori so obsegali trgovsko pogodbo, finančno-gospodarske dogovore, dogovore glede rent in posebej Schöberjevo delo o razsodišču. Načrt razsodišča je bil izdelan v zunanjem ministru in nato poslan v Prago. Pri teh čisto gospodarskih pogajanjih je bila edina politična zadeva o razsodišču. Malo pred odhodom mu je došla brzolajka avstrijskega poslanika v Pragi z naznanilo, da predloži češkoslovaški zunanji minister v Pragi politično pogodbo, ki pa predstavlja samo podlogo k predloženemu razsodišču ter se v tej pogodbi opušča vse, kar bi bilo za Avstrijo in njeno vlado zvezano s težkočami ali bi vsebovalo za avstrijsko vlado nesprejemljive obveznosti. Zvezni kancler je potem govoril o posamičnih členih pragaške dogovora, tako o priznanju saintgermanske pogodbe, o jamstvu glede mej med obojema državama, potem pa se je pomudil pri čl. 4., ki ga je javnost posebno napadala. Izvajal je: »Kdor pozna mednarodno pravo, mora priznati tudi elementarno načelo, da se država, ki bi trpela na svojem ozemlju proti obstoju druge države napetne tendence, sama izpostavlja vojni nevarnosti. Ako je torej tako pravilo samo posebi razumljivo po mednarodnem pravu, bi bil ako sklenemo s kako državo prijateljstvo, naravnost udarec v obraz tej državi, ako bi odklonili tako obveznost. Tako odklonitev bi izvala vtisk, da smo mi, kar se seveda ni zgodilo, take organizacije doslej trpeli ali pa da jih nameravamo v bodočnosti trpeti. Tudi ta določba ni prav nič naperjena proti nacionalni samoodločbi. Drugi del člena 4., ki vsebuje obveznost sstopa proti vzpostavitvi starega režima, je pa samo po sebi razumljiva za vlado, ki je prisegla na ustavo. Člen 6. in 7. se bavi s razsodiščem. Dogovor glede razsodišča pomeni za nas uspeh, kajti ta dogovor izključuje, da bi prišli obe državi kdaj v vojni konflikt. Ta določba je ugodna tudi s stališča naših sonarodnikov v Češkoslovaški. Nobena izmed pogodbnih določb pa ne sega v pravico naše samoodločbe. S tem, da se je dogovor obliavlil, se onemogoča vsako uganje. Politični uspeh se je pokazal nesporedno po dogovoru v Lanih, kajti ta Avstrija, za katero se doslej nihče ni brigal, je postala kar nenkrat prijateljica, glede katere izjavljajo tudi druge države, da hočejo skleniti z njo dogovore, slične češkoslovaškemu dogovoru. Gospodarski dogovori obsegajo celo vrsto ugodnosti za Avstrijo. Portoroše je bila samo formula, samo predlog državam, praški dogovor pa pomeni zaključitev portoroške konference. Zlasti važne so točke glede odprave in omejitve uvoza in izvoza. Poročilo zveznega kanclerja o sklepih v Lanih skločuje na sploh zelo ugodno.

JUGOSLOVENSKI IN ITALIJANSKI SPOR.

— d Paris, 3. jan. (Brezlično.) Nasproti dosedanjim vestem se bo jugoslovensko - italijansko vprašanje predložilo prejkone Zvezi narodov, ne pa vrhovnemu svetu.

ŽELEZNISKA KONFERENCA V NIZZI.

— d Beograd, 3. jan. V prometnem ministru se se določili delegati, ki bodo dne 10. t. m. odpotovali v Nizzo, da prisostvujejo mednarodni železniški konferenci, določeni za 16. t. m.

TRGOVINSKE ZVEZE Z ANGLIJO.

— Beograd, 4. jan. (Izvir.) Ze dalj časa se mudi v Beogradu načelnik oddelka za zunanjo trgovino v angleškem ministru za trgovino g. Hurton. Vodil je razgovore z merodajnimi trgovskimi in industrijskimi krogi glede moratorija plačil v inozemstvu. Daljša konferenca je bila tudi včeraj v našem zunanjem oddelku za zunanjo trgovino. Kakor se je Hurton izjavil Vašemu dopisniku, sloni naša trgovina in industrija na solidnih in krepkih temeljih. Svoji vladi bo g. Hurton priporočal, da se nam dovolj večji kredit. Sam je za zblizanje trgovinskih odnosov med našo državo in Anglijo.

ODSTOP ALBANSKEGA REGENTA.

— Beograd, 4. jan. (Izvir.) Iz Albanije poročajo, da je regent Toptani Tartulja odstopil in da je tudi zunanji minister šof Noll zapustil svoje mesto ter se posvetil znova vzpostavitvi samostojne ortodokse cerkve.

FRANCOSKI GLAS O RAZŠIRJENJU MALE ANTANTE.

— d Paris, 3. jan. »Temps« se bavi v daljšem članku o pogajanjih med Avstrijo in Češkoslovaško in označuje kot posebno zaslugu odgovornih avstrijskih državnikov, da skušajo uvesti s svojimi sosedi prijateljske odnose, ki bodo v bodočnosti koristili vsem državam. Lisu meni, da bo Jugoslavija s tem, da je imenovala Popovića za poslanika na Dunaju, sledila vzgladu Češkoslovaške in da bo sklenila podobno pogodbo z Avstrijo, kakor Češkoslovaška.

MASARYK POTUJE V PARIZ.

— d Praga, 3. jan. »Tribuna« piše, da se bo posvetovalo o potovanju pred

sednika Masaryka v Pariz po povratku ministrskega predsednika dr. Beneša iz Karpatske Rusije, ki se to morda udeležil potovanja. Kakor dokazuje list, je predsednik pretekli četrtek prejel povabilo predsednika francoske republike.

MOBILIZACIJA NA FINSKEM?

— d Moskva, 3. jan. Finski železničarji so dobili naročilo, naj pripravijo vse nove tovorne vagonne na gotovih postajah. Rezervnim častnikom je bilo ukazano, naj bodo pripravljeni, da na prvi poziv odidejo pod orožje. Obmejne straže so se ojačile in na mejo so bili poslani novi prostovoljski oddelki.

PADEČ DOLARIJA IN WASHINGTONSKA KONFERENCA.

— Beograd, 4. januarja. (Izvir.) V zadnjih dneh je glasom poročil iz New Yorka zaznamovati znaten padec dolarja. Tečaj dolarja je dosegel pod švicarski frank. Padec dolarja prispeva neuspehom washingtonske konference, na kateri predsednik Hardingu ni uspelo, da bi vsekile reducirale vojne budgete.

ČEŠKOSLOVAŠKA DOBI POSOJLO V AMERIKI.

— Beograd, 4. januarja. (Izvir.) Po vesteh iz Prage in New Yorka dobi Češkoslovaška republika v Ameriki pri Vanderlipu posojilo v znesku 30 milijonov dolarjev. Zadevna pogajanja je vodil v Ameriki za Češkoslovaško republiko sin predsednika Masaryka.

MINIMALNI CARINSKI TARIFI ZA AVSTRIJO.

— Beograd, 4. januarja. (Izvir.) Z ozirom na vest, da od 1. t. m. velja za uvoz blaga iz Avstrije maksimalni tarif, objavlja ministru za trgovino in industrijo, da velja za uvoz blaga iz Avstrije minimalni carinski tarif.

NEMCIJA PLACA LETOS POL MILIJARDE?

— Paris, 3. jan. (Izvir.) V dobro počeni krogih se zatrjuje, da moročajne francoske osebnosti še vedno niso naklonjene z angleške strani predlaganemu moratoriju. Nagibljejo se bolj v smer, da se sprejme pavšaliranje v letu 1922. plačilnih obveznosti. Za leto 1922. bi znašala ta svota 500 milijonov zlatih mark. Francozi seveda stavijo na to svojo zahtevno pogoj, da pripade večji del plačane svote Franciji.

MEDNARODNA INDUSTRIJSKA DRUŽBA.

— Paris, 3. jan. (Izvir.) »Chicago Tribune« poroča, da bo finančni konzorcij, katerega ustanovitev se predvzjima finančni konferenci, posloval pod imenom »Mednarodna industrijska družba« Kapital te čisto privatne družbe bo znašal 100 milijonov dolarjev in sicer odprade na Zedinjene države, Anglijo, Francijo in Nemčijo po 12½%, na Belgijo, Italijo in Japonsko po 7½%. Ostanek se porazdeli na Čehoslovaško, Holandsko, Brazilijo, Chile, Argentino, Švice, Norveško, Švedsko, Dansko in Španijo; ako te države prijavijo svojo sodelstvo. Sedež družbe bo najbrže v Havru.

DINAMITNI ATENTAT V SILVESTROVI NOCI.

— Dinkelbühl, 3. jan. Wolffov urad poroča: V Silvestrovi noči kmalu po polnoči je vrgel nekdo na glavnem trgu pred cerkvijo ko je bila zbrana tam velika množica, dinamično bombo med ljudi. Ranjenih je bilo nad 50 ljudi, med temi 20 težko. Izvršene so bile številne aretacije. (Dinkelbühl je staro mesto na Bavarskem v okraju Mittelfranken.)

Z VSEH KONCEV SVETA.

— d Paris, 3. januarja. (Havas) »Journal« poroča iz Londona: V Belfastu so bili večer poseben veliki nemiri, pri katerih so dve osebi ubili, štiri pa ranili.

— d Lizbona, 3. januarja. (Havas) Bivša cesarica Zita odpotuje jutri iz Funchala v Švico.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. januarja 1922.

— Na pomoč klerikalcem, svojim zaveznikom, je končno prihitela tudi »Jugoslavija«. V današnji svoji številki je priložila članek, v katerem čitamo te-le — »duhovitosti: »Provokacija prehaja pri nas na eni strani v podlo denunciranje in na drugi v ogađen bizantizem. Žalostna slika tega je bilo zadnje kraljevo bivanje v Sloveniji. Kralja so pozdravljali pripadniki vseh strank, ker če je kralj, ni kralj niti vladajočih, niti opozicije, ampak vseh. In vendar: kako je hotela klika sama vzeti kralja v svojo sredo, zraven pa slika z denunciacijami na tiste, ki jih je hotel ali vedé odrinila! To je demokracizem, in sicer državotvoren demokracizem! Da, kliki se je izpolnila stoletna, najbolj goreča želja: senčji se v milosti, po kateri je hrepelca toliko desetletij, a je navzile vsemu ni mogla doseči, ker je bila v manjšini, kot je danes!...« Ne vemo, čigavo maslo je ta izliv, to pa vemo, da bi bil pisec lahko čital v samem »Slovincu« službeno izjavo g. pokrajinskega namestnika Iv. Hribarja, v kateri je točno in jasno povedano, da pokrajinska vlada o kraljevem prihodu ni nikogar obvestila, torej tudi ne »hoté in ne vedé« nikogar odrivala, ako je hotel vladarju na primeren način izraziti svojo udanost in spoštovanje. Zato je potikanje, kakor da bi kakršnakoli klika hotela kralja sama dobiti v svojo sredo, zlobnost, ki se sama obsoja.

— Bolezen ministra dr. Žerjave. Kakor poroča »Jutro«, je minister za socialno politiko dr. Gregor Žerjav obolen na pljučnici. Nadejamo se, da se bolezni ne bo komplicirala in da bo g. minister v kratkem okreval. Dr. Žerjava je v nedeljo posetil kr. namestnik za Hrvaško Juraj Demeštrovič ter se z njim posvetoval o prehrani primorskih krajev. Po najnovejših poročilih iz Beograda se je bolezni dr. Žerjava v toliko preokrenila na bolje, da je danes pri bolniku že ponehala mrzlica. Izključena je torej vsaka komplikacija.

— Predavanje dr. Ileske. Društvo »Soča« naznanja, da bo v soboto dne 7. t. m. predaval v salonu hotela Lloyd ob pol 9. zvečer g. univerzitetni profesor dr. Ileski o utiskih potovanja po južnem delu naše države. Vstop prost. Vabljeni so vsi člani in prijatelji društva.

— Pogreb Rajka Arce. Včeraj popoldne ob pol 4. se je vršil pogreb dolejš prvega in edinega mecen slovenskega gledališkega osebja. V vsi zgodovini slovenskega gledališča se ni pripetilo, da bi bila katerakoli oblast ali katerikoli zasebnik v svoji zadnji oporoki mislil na pričet slovenske gledališke umetnosti. Zgodilo se je to samo enkrat, da je bil doždeni odbor kranjski razpisal malenkostno častno nagrado za izvorno opero in le parkrat se je zgodilo, da je bilo malenkostno

številce slovenskih igralcev poslano s podporo dežele na dramatično študijo. Pokojni Rajko Arce, ki je bil vse življenje najzvestejši obiskovalec in vstrajen abonent slovenskih gledaliških predstav, pa je v svoji oporoki že leta 1906. ustavil svoje znatno premoženje, ki obtoja volinoma iz zemljišč, na korist slovenskega igralca in slovenske dramatične umetnosti. Zato pa je imel včerajšnji pogreb značaj največje hvaležnosti gledališke uprave in članov našega narodnega gledališča. Pogreba so se udeležili poleg članov uprave dramski in operni solisti, zbor, in kompari na čelu jim ravnatelj drame Golla in ravnatelj opere Rukavina. V imenu Dramatičnega društva in gledališkega konzorcija so se udeležili predsednik A. Lilleg z odborniki. Med udeleženci je bilo več pisateljev in umetnikov ter glasbenikov. G. pokrajinski namestnik minister Hribar, bivši podpredsednik Dramatičnega društva, ki je vse svoje življenje dejanski prijatelj našega gledališča pa je s svojo osebno prisotnostjo tudi pri tej priliki znova dokumentiral kako visoko cenil pomen dramatične umetnosti in v zgodovini munificenosti blagega pokojnika. Na čelu pogrebne sprejeda so nosili dramski in operni solisti ter člani zbora krasno vence, na balkonu dramskega gledališča so svirale fanfare žalostinke, na kar je operni zbor zapel posebno krasno žalobnico »Vigred se povrne«. Pogreba so se udeležili mnogo narodnega občinstva zlasti pa našega žensstva ter končno zastopniki poštinih uradnikov kot bivši pokojničkovi tovariši. Slava pokojniku! Naj bi našel njegov vzgled mnogo posnemovalcev med rojaki.

— Danes zvečer točno ob 8. uri vrši se v dvorani Filharmonične družbe prvi slovenski koncert, odkar je prešla ta dvorana v slovensko roko. Pri tej priliki naj nam bo dovoljeno opozoriti na sledeči dve reminiscenci, ki sta v ozki zvezi s to dvorano. Ravno kar bo minilo 30 let, odkar je nastopil v tej dvorani Matej Huba d s pavskim zborom Glasbene Matice in izvajal povsem slovenski oziroma slovenski program. Kmalu nato pa so se Slovenci zapirali vrata te dvorane, kajti premoč v bivšem društvu so dobili nacionalni nemški prenapetosti, kojih glavna zadača je bila zidati nemški most do Adrije. Od takrat se je poprila v tej dvorani samo nemška muza. Pred 20. leti je prvi koncertiral v Ljubljani slavni vijolinski virtuos Kubelik. Koncert mu je aranžirala knjigarna Oto Fischer in dala napraviti v Ljubljani samo nemške plakete. Kubelik pa je, videvši samo nemške plakate, za njegov koncert zahteval od Fischerja, da mora izdati tudi slovenske. Ta se je udal pritisku Kubelika, zato na so ljubljanski Nemci izostali od koncerta v njihovem posredstvu. Kubelik je nastopil pred samo slovenskim občinstvom. In kot eno prvih koncertnih točk zaigral je večno lano »Klečim v molitvi«. In zopet so se zapirali vrata te lepe dvorane za naš Slovence. Odmel nemških je šle prevrat oziroma ko je društvo prišlo od nprava dolbna svetloka Ljubice in po npravi zaslugi poznalega pomolnoma v naše roke. Zato posredstvo v obilnim posetom nocojnji koncert, ki se

vrši točno ob 8. uri zvečer v tej lepi in jako akustični dvorani.

— Radi razlaganja Veličanstva obtožen župnik. Pred deželnim sodiščem se vrši danes razprava proti župniku Strajharju v Borovnici, ki je obtožen žaljenja Veličanstva. O razpravi bomo poročali, ker bo podala zanimivo sliko, kako gotovi duhovniki ščuvajo proti državi in dinastiji, tisti duhovniki, ki so pod Avstrijo poveljevali Habsburžane do neba. Nič bi ne rekli, ako bi bil Strajhar izjema, toda priznati moramo, da največjim obžalovanjem, da je takšnih Strajharjev med našim duhovništvom dobrih 80%, če ne več. Razprava se vrši z izključnim javnosti. stl.

— Draginja v Celju kakor v Beogradu. Beogradska »Pravda« priobči je ta-le dopis: Pred nekaj dnevi je bil sprejet zakon o uradniških draginjskih dokladah. Po tem zakonu se delijo službena mesta na pet krajevnih draginjskih razredov. Kako je ta zakon nepravilčen in povzroča izjeme, kaže ta-le slučaj. Celje je postavljeno v IV. krajevni draginjski razred. Ali vedo oni, ki so ta zakon sprejeli, da stane danes v Celju jace 3 dinarje in da se po 8. jutraj ne more na trgu ničesar več dobiti? Prav tako je tudi z ostalimi življenjskimi potrebščinami. Kar se tiče draginje, je Celje docela enako Beogradu. Kar se tiče stanovanja in stanovanjskih dokladov, so uradniki, predvsem oficiji, ki so poslani v službovanje v Celje, primorani, da stanujejo v hotelu, ker absolutno ni mogoče nikjer drugje dobiti stanovanja. Zakurjena soba v hotelu stane danes v Celju dnevno 15 dinarjev. Sedaj si pa predstavljajte, kako naj tu živi uradnik ali oficir z rodbino 4 ali več članov.

— Invalidom in vdovam delavcev za varovalnice zoper neizpolnjenosti v Ljubljani nalozili v vednost, da se bodo počeli s 1. januarjem 1922 rente in draginjske doklade nakazovati: a) do K 100.— (vštevši draginjsko doklado) za 6 mesecev v naprej; b) do K 200.— (vštevši draginjsko doklado) za 3 mesece v naprej; c) nad K 200.— (vštevši draginjsko doklado) pa vsakomesečno.

— Pregled invalidov. Vsi oni, ki doslej še niso bili pri invalidskem pregledu, bodijo da se niso pravočasno prijavili in ki se smatrajo zares za vojne invalide, naj se prijavijo za naknadni invalidski pregled pri občinskih uradih svojega bivališča. K zgledu je prinesli vse vojaške listine.

— V Ljubljani stanovalci naj se tozadevno čimprej zglase v vojaškem uradu v Mestnem domu.

— Društvo, kakršni je treba. Iz učiteljskih krogov! Iz učiteljskega društva za celjski okraj se nam poroča, da je odhodno učiteljsko društvo pristopilo že leta 1920 o priliki svoje petdesetletnice korporativno k Jugoslovenski Matici ter plačuje po svojem blaginju redno vsakoletno članarino.

— Izjava italijanske delegacije. Tukajšnja italijanska delegacija nas prosti objaviti to-le notico: Novice radi situacije italijanskih bank, katere so bile objavljene v raznih tukajšnjih časopisih, so brez prave podlage in pretirane. Brzojavke iz Rima obveščajo, da momentana ustavev plačil »Banca Italiana di Sconto« ni v nobeni zvezi z drugimi enakimi institucijami, katerih solidnost je osigurana. V prihodnjih dneh bo tudi »Banca Italiana di Sconto« zopet odprta in bo zopet poslovala.

— Dostavljanje brzojavk za zunanji dostavi okoliš. Po novem brzojavnem pravilniku, ki je stopil v veljavo dne 1. julija 1921., se dostavljajo takoj po dohodu, t. j. s posebnim slovom samo one brzojavke, naslovljene v zunanji okoliš, za katere je plačal poštnino že pošiljatelj. Tako brzojavka je opremljena pred naslovom z znakom xpp. ali xpt. Brzojavka, za katero ni bila plačana poštnina, se dostavlja z navadnimi pismi o priliki prihodnje dostave. Ta določila je razglasilo poštno ravateljstvo že konec junija ali v prvih dneh julija 1. 1921.; ker na prihajajo še vedno pritožbe zaradi zakasnitve brzojavk, ki so naslovljene na zunanji okoliš, jih razglasa vnovič in prav posebno opozarja občestvo nanje.

— Poročila sta se učiteljica Anica Kovačeva in učitelj Edmund Turnher iz Višnje gore. Bilo srečno!

— Pravoslavna služba božja na Božič. Dana 7., 8. in 9. o. m. održa se služba božja u pravosl. volnoj kapeli, kasarna Vojvode Mišića, na Taboru, svakog puta u 9 čas. i 30.

— Orožništvo in policija. Orožniški narednik Matko K. pri orožniškem poveljstvu v Mariboru je stanoval v hiši gostilne Alojzija Hrovata na Frankopanski cesti. Gostilničarjeva žena je Nemka, tudi gostilna je bolj priljubljena Nemcem kakor Slovincem. Zaprav gostilničar včasih podpira tudi slovenska društva. Gostilničarka in v hiši stanujoče nemške stranke niso mogle videti orožnika v hiši, češ da je špijon. Otvrdili je parkrat policiji, da gostilna ne spušča policijske ure, da se popiva in razgaja pozno v noč tudi v privatnem stanovanju in da so vrže nemoralne stvari. Uspeh njegovih govov pri policiji je ostal brezuspešen. Ko je neko noč zopet prišel po 23. domov in je našel v gostilni še goste, je orožnik šel na policijsko stražnico ter ond očital, češ da policija spi. Nato odročala policijska patrulja je našla gostilno prazno. Eden stražnikov je orožniku rekel, naj ne dela sitnosti in naj gre raje spat. Ko je orožnik prišel v gostilno, eta ga oba Hrovata zmerjala s špijonom itd. Orožnik je šel po svojo

službeno opravilo, se vrnil nazaj in ker je žena zabavljala, da gre raje v Avstrijo, kakor bi živela tu med »rauberischen jugoslawischen Geindeln«, jo je orožnik opozoril, da se nahaja zdaj v službi, a onadva sta ga še nadalje žalila. Na tej podlagi je državno pravdnštvo obtožilo oba Hrovata po § 104. arb. s. Pri glavni razpravi dne 2. t. m. sta bila oba oproščena, ker je senat v dvomu, ali sta obtožena vedela, da se je orožnik tedaj res nahajal v službi. — Gostilna Hrovat je od mestne komande za vojaštvo prepovedana.

— »Črna roka« v ljubljanskem kinu. »Če bo Kitajec detektiva«, — bom pa jaz kitajca. Tako je rekel V. R. vojaški gojenec in nameril revolver proti sliki v filmu. K sreči ni imel v samokresu nabojev. Detektiv Hauptman pa je čul repetiranje, povabil gojenca ven ter mu vkljub protestu, da je vojnič, revolver zaplenil.

— Poneverba pri hranilnici. Milan Čeh, uradnik hranilnice v Ljutomeru je poneveril 296.000 K. Bil je skupno s svojo ženo Jožefo aretiran in oddan drž. pravdnštvu.

— Vlomi v Beli Kraljini. Tekom meseca decembra je bilo v Adlešičih v črnomaljskem okraju izvršenih več vlomov, in sicer pri posestniku Matiji Veseliču, Matiji Adlešiču in Mariji Veseliči. Vlomi so odnesli raznovrstno obleko, obuvale, perilo, robcev in drugih stvari. Škoda znaša več tisoč kron. Vloma osumljen je mlad človek, ki je v noči od 16. na 17. decembra prenočeval pri posestniku Mariji Veseliči.

— Okraden hlapec. Pretekli teden je bila Franu Bitencu, hlapcu v hotelu »Soča« ukradena iz zaklenjene sobe na dvorišču vsa obleka, vredna 10.000 K. O tatu ni sledu.

— Na vlaku okraden. V vlaku iz Zagreba proti Zidanemu mostu je bila Juriju Stopinšku iz Studena pri Poljčanah ukradena trgovsko nakupna knjižica, v kateri je imel 650 K denarja. Tatvine osumljen je neki približno 30 let star sivooblečen moški.

— Razpisana služba. Razpisuje se mesto začasnega lekarniškega asistenta pri splošni bolnici v Ljubljani. Interesente se opozarja na razpis v Uradnem listu.

— Bolniki okoliščinskega oddelka obče javne bolnice v Ljubljani se najsrčnejše zahvaljujejo vsem cenjenim darovalcem božičnih darov. Bog poplačaj stotero.

— Spremembe v carinskem komentarju. Po zaslišanju carinskega sveta je minister financ odredil, da se ima pri carinskih postavki 398 in 281 spremeniti razlasitev, ki se nahaja v komentarju k splošni tarifi. In sicer razlaganje o tem, kaj spada pod šito blago, blago z vezennimi, blago s čipkami in šito blago iz tkanine. Radi obširnosti ne moremo priobčiti te navedbe v cellem obsegu. Interesentom so tozadevni natančni podatki v pisarni tukašnje trgovske in obrtniške zbornice na vpogled.

Kultura.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Sreda, 4. januarja 1922 Peterčkove sanje C.

Četrtek, 5. januarja 1922 Roza Bernodova D.

Petek, 6. januarja 1922. Popoldne ob 3. Peterčkove poslednje sanje. Izven.

Petek, 6. januarja 1922. Zvečer ob 8. Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Izven.

Sobota, 7. januarja 1922. Borba E.

Nedelja, 8. januarja 1922. Popoldne ob 3. Peterčkove poslednje sanje. Izven.

Nedelja, 8. januarja 1922. Roza Bernodova. Izven.

Ponedeljek, 9. januarja 1922. Pampeliška B.

Torek, 10. januarja 1922. Zaprtlo.

Opera.

Sreda, 4. januarja 1922. Werther. A.

Četrtek, 5. januarja 1922. Faust. Izven.

Petek, 6. januarja 1922. Rigoletto. Izv.

Sobota, 7. jan. 1922. Evangelinik B.

Nedelja, 8. januarja 1922. Faust. Izven.

Ponedeljek, 9. januarja. Zaprtlo.

Torek, 10. januarja. Boris Godunov. C.

— Danes zvečer točno ob 8. uri vrši se v dvorani Filharmonične družbe pod pokroviteljstvom Glasbene Matice koncert Jana Slaisa (gossli). Ruže Deylove (klavir) in Marije Röthl - Noatis (sopran). Umetniki izvajajo sledeči spored: 1.) Grieg: Sonata za gossli in klavir (G-dur). a) Lento doloroso. Allegro vivace. b) Allegretto tranquillo. c) Allegro animato. 2.) Mendelssohn: Koncert v E-molu. a) Allegro molto appassionato. b) Andante. c) Allegro molto vivace. (Gossli in klavir.) 3.) Chopin: Fantazija v F-molu. (Klavir.) 4.) a) Lajovic: Serenada. b) Lajovic: Pesem o tkalcu. c) Pavlič: Uspavanka. d) Pavlič: Cielban - Cieluf. (Pesmi za sopran s spremljevanjem klavirja.) 5.) Glazunov: Madracija. b) Čut: Arietta. c) Ondriček: Skočna. (Gossli in klavir.) 6.) a) Konjovič: Pod pendžeri. b) Dvofak: Dobru noc. c) Dell Acqua: Villanella. (Pesmi za sopran s spremljevanjem klavirja.) 7.) Sarasate: Ciganске melodije. (Gossli in klavir.)

— Predprodaja vetopne v pisarni Glasbene Matice v Gosposki ulici 8/I. in na večer koncerta pri blaginji.

— Šentjakovski gledališki oder v Ljubljani. Florjanska ulica 27/I. Na praznik Sv. treh kraljev 6. januarja se ponovi Rautkeva veselica »Težke rbe«. Ki je bila že trikrat razprodana. — V nedeljo, 8. januarja se igra Murnikova veselica »Navleconov samovar« ter volaska burka »Kakršen gospod — tak sluga«. Začetek vsake ob 8. zvečer. Predprodaja vetopne

v šentjakovski napredni knjižnici od 5. do 7. zvečer.

— Pevski zbor Glasbene Matice. Danes v arado 4. januarja t. l. se vrši pevaka vaja za bas valed koncerta že ob 6. zvečer v sobi g. ravnatelja Hubada, soba št. 15, poleg pevske dvorane. — Odbor.

— Orkestralno društvo Glasbene Matice v Ljubljani nadaljuje v letu 1922 s skupnimi in poedinimi vajami po dosedanjem redu. V četrtek 5. t. m. zaradi koncerta važna skupna vaja. Nujno potrebna točna udeležba vseh!

— Književni dar Slovenske Šolske Matice za 1921 bo obsegal sledečih troje knjig: Pedagoški Zbornik (164 strani), uredil dr. K. Ozvald. — Telovadba, II. del (s 47 slikami in mnogimi načrti, 112 strani), spisala dr. Pivko in prof. Schaup. — Posebno ukoslovje pouka v elementarnem razredu osnovnih šol (76 strani), spisal Fr. Fink. Ker bo to vsega skupaj 352 strani ali malone 22 tiskanih pol dobrega pedagoškega berila za naravno celih 8 dinarjev, zato pač letošnjim publikacijam SSM. ni treba še posebnega poročila. Knjige bodo vsak čas dostopne ter se začno kmalu razpoložiti.

— Ljudska univerza v Mariboru. Januarja meseca se otvori poseben poluden brezplačen tečaj iz kemije, pristopen vsakomu. Tečaj bo obsegal 10-12 predavanj. Vsakdo, kdor bi se zanimal za ta predavanja in bi jih redno obiskoval, naj priloži svoj natančen naslov sed. t. j. knjižni prof. Iv. Pavatu, Koroševa ulica 34 ali dr. realka v Mariboru.

— Ruski hudožestveniki v Berlinu. V Berlinu živi baje okoli 100.000 ruskih beguncev, večnoma premožni ljudje, ki se oblačijo elegantno, žive razkošno, imajo svoj ruski kabaret: Modra ptica, prireja jo bale in zdaj trumoma posejajo gledališke predstave moskovskih hudožestvenikov. Cene vstopnic so zelo visoke, a Rusi polnijo gledališče večer za večerom. Kakor dunajski, praški in drugi kritiki, so tudi berlinski navdušeni za Ruso. Alfred Döblin poroča iz Berlina »Prager Tagblatt«: »Brezhibno gledališče. Izredna igra. Tu vidiš gledališki komad kot redeljivo celoto, kakor v enem vltlo delo. Tu ni glavnih in stranskih vlog. Tako ni mogoče reči, da bi bil kdo izvirten, kdo manje dober ali slab ali najslabši. Nihče se posebno ne odlikuje, ker vidi se le enakomerno potekajoče, enako zaokroženo, vedno in v vseh komadih enako dovršeno igro.«

Razen v Ljubljani igranih komedov igrajo tudi Ostrovskega komedijo. Döblin piše: »Rusi igrajo ruski; razumel nisem nobeno besede in sem vendar, dasi ne stavka za stavkom, vse razumel. Vedno vezan. Najbolj živo interesiran. Povsem poražen. Kateri nemški igralski ansambl bi mogel doseči kaj takega!«

— Tako so vsi kritiki očarani po igri teh moskovskih umetnikov. Le eden z njimi ni bil zadovoljen, le eden je bil razočaran. Ta pa je bil — Slovenec, »Slovenski Izražalec« Milan Skrbina. Zakaj ni bil zadovoljen, je povedal v 1. številki mariborske »Dramet«. Je še nekaj: povsod pripovedujejo ti Rusi, kako velike uspehe so imeli po svetu; omenjajo hvaležno tudi Beograd in Zagreb. Le Ljubljane niso omenili še nikoli. Zakaj ne? — To bi bilo zanimivo doznati.

Sokolstvo.

— Prijateljski večer ljubljanskega Sokola vrši se v četrtek, dne 5. t. m. v telovadnici Narodnega doma z bogatim sporedom godbe, komičnih nastopov, plesov itd. Prireditelj je za članstvo Češke obce in ljubljanske Sokola in po njih uvedene goste.

— Dramatični odsek Sokola Vič vprizori na praznik dne 6. januarja t. l. ob pol 8. zvečer v Sokolskem domu na Viču dramo: »Velela«.

— Sokol I. ima v soboto, 7. t. m. telovadni in koncertni večer v veliki dvorani »Uniona«. Vstopnice v predprodaji v tiskovni zadrudi.

Turistika in sport.

— Ml. Sportni ples, dne 7. t. m. V predprodaji se dobilo vstopnice v Tiskovni zadrudi. Prešernova ulica. v četrtekni Vider. Šelenburgova ulica in pri Pevaleku. Zidovska ulica. — Vstopnina za osebo 40 kron član samo v predprodaji ter na večer pri blaginji, ako se izkažejo z znakom S. K. III. 20 K.

Društvene vesti.

— Kolo jugoslov. sester sporoča, da je redna sestra prelozila na četrtek 12. januarja, opozarja pa svoje članice in odbornice, da se sigurno udeležijo božičnice K. J. S. 5. t. m. ob 4. popoldne v Mestnem domu. Sodelujejo pri razdelitvi vse odbornice in v prosim, da pridejo ob 3. v dvorano.

— Na jutrišnji zabavni večer magistratni organizaciji v prid bolniški blaginji magistratnih uslužbencev v filharmonični dvorani na Kongresnem trgu ob pol 8. zvečer vabimo občestvo, da se ga udeležijo v čim največjem številu. Vstopnina 5 Din. Prireditelj si poiskrbeli za izvrstno kapilico in jedila, ki se bodo dobila po navadni dnevni ceni. Za razvedritev bo obilno preskrbljeno.

— Uradniki olesni tečaj. Zvezskega telovadnega društva v Ljubljani ima svojega plesno vajo v petek, dne 6. t. m. ob 6. zvečer v telovadnici Liceja, namesto v soboto.

Naravoslovska poročila.

USPEHI KONFERENCE V PORTO-ROSE.

— Dunaj, 4. januarja. (Izv.) Kot končni uspeh konference v Portorože se smatra določba, da se s 1. januarjem vsak železniški vagon, ki je pripadal svoj čas avstrijskim ali ogrskim državnim železnicam, opremi z lastninsko marko države, kateri sedaj pripada in jo mora imeti, kakor hitro zapusti mejo. Na ta način se hoče po določilih dotičnega dogovora provizorično ugotoviti lastninsko razmerje glede voznega parka bivše monarhije. Zajedno so sukcesivne države sprejele obveznost, da privatnikom takoj vrnejo vagone, ki so njihova last.

STRAJK RUDARJEV V MÜNZENBERGU IN SEEGRABNU.

— Leoben, 4. januarja. (Izvirno.) V rudnikih »Alpinske montanske družbe« v Münzenbergu in Seegrabnu je večeraj izbruhnil štrajk rudarjev. O Božiču so izplačali delavcem 5000 kron. Delavci so mislili, da je to božična remuneracija. Sedaj pa so jim to izplačilo zopet odtgnili. Vsled tega je nastalo med delavci silno ogorčenje in okoli 3 ure popoldne se je zbralo 2000 delavcev in delavk, ki so odšli v Leoben k revirnemu uradu na razgovor. Zahtevali so takojšnje plačilo odtgnjenih 5000 kron in zjednačenje rudniških delavcev z

delavci v srednještajerskih rudnikih. Generalni tajnik Busson je izjavil, da se ne more pogajati, dokler delavstvo pred uradom demonstrira. Prišlo je do ljutega prerekanja in kričanja in razsajanje je trajalo do 8. zvečer. Nato je tajnik Busson naznanil zastopnikom delavstva, da se izenačenja z mezdami v srednještajerskih rudnikih takoj izvrši. Do daljšega razgovaranja z delavci pa ni prišlo, ker so se ponovili incidenti proti vodstvu družbe. Končno so delavci mirno odšli vsak na svoj kraj.

AVSTRIJSKO-MADŽARSKA POGAJANJA.

— Budimpešta, 3. jan. Glede vesti, izvirajočih z dunajske strani o avstrijsko-madžarskih pogajanjih, doznava madžarski korespondenčni urad, da se morajo taka pogajanja začeti že v zmišlu beneškega dogovora o vseh tamkaj naštetih vprašanjih tekem 14 dni po predaji Sopronja. Madžarska stremi s svoje strani, da pride do sporazuma tudi v drugih gospodarskih vprašanjih, ki izhajajo iz sosedstvene obeh držav, katere bi naravno ugodno uplivala na politične odnose obeh držav.

BOLŠEVIKI SNUBJO KITAJSKO.

— d. Kodaň, 3. jan. »Berlinske Tiden« poroča: Kakor javlja pariški list »Sevoinja«, je odposlala sovjetska vlada posebnega odposlanca v Peking, ki bo predlagal Kitajski vojaško zvezo zoper Japonsko.

Gospodarske vesti.

Borze.

— Curih, 3. jan. Zagreb 1.899. Dunaj 0.19. Budimpešta 0.826. Praga 7.901. Milan 21.849. Pariz 41.49. London 21.729. Newyork 5.1624.

— Praga, 3. jan. Zagreb 23.75. Dunaj 1.065. Budimpešta 11.—. Berlin 35.375. Milan 285.—. Curih 1295.—.

— Dunaj, 3. jan. Zagreb 2225.—. Budimpešta 1000.—. Berlin 3300.—. Praga 9425.—. Milan 20800.—. Pariz 50000.—. London 26000.—. Newyork 6375.—. Curih 122000.—. Varšava 205.—.

— Trst, 3. jan. Zagreb 8.45. Berlin 12.70. Praga 35.60. Newyork 23.35.

— Berolin, 3. jan. Zagreb 70.—. Dunaj 6.80. Budimpešta 31.70. Praga 285.—. Milan 805.—.

— Pariz, 3. jan. Berolin 6.625. Milan 52.46. Newyork 12.445. Curih 241.75.

— Budimpešta, 3. jan. Zagreb 218.—. Dunaj 9.625. Praga 198.—. Milan 2600.—.

— II. ljubljanski veliki semenj vzorcev od 2. do 11. septembra 1922.

Sicer je še precej časa do septembra, vendar opozarjamo vse industrijske, obrtniške in veletrgovske kroge, da se že sedaj odločijo za sodelovanje na ljubljanskem velesejnu kot razstavljalci. Premnogosti so ob priliki prvega sejma z odločitvijo toliko časa omahovali, da so prišli prepozno. Kljub temu, da bi bil sejmski urad tudi tem razstavljalcem v jim dodelil zaželeno prostore, tega ni mogel storiti, ker ni imel enega kvadratnega metra več na razpolago. Zanimanje za semenj v letu 1922. je izredno veliko. Sejmsko reče in obvezne prijavnice bo, kakor čujemo, odposlal sejmski urad interesentom koncem januarja, vendar more že sedaj vsakdo neobvezno z dopisnico prijaviti imenovanemu uradu svoje sodelovanje, oziroma ga pozvati, da mu svojočasno dopolni prijavnico in sejmski red. Industriji, obrtniki in veletrgovci, skrbite čim prej pravočasno, skrbite že sedaj, da si zagotovite sodelovanje na II. vzorčnem velesejnu v Ljubljani in sporočite Vašo željo, da hočete izložiti na prihodnjem sejmu, na dopisnici sejmskemu uradu, da Vas zamore vzeti v evidenco in svojočasno tudi vpoštevati. Vse dopise je naslavljati na »Urad ljubljanskega velikega sejma« v Ljubljani, Gosposvetska cesta.

— g. Pritlačne priznanice kot izpričevala o izvoru. Mestna kontrola ne sme v nobenem slučaju izvršiti neposredno bodisi redoviti ali naknadni pregled blaga, dokler se nahaja blago v carinskih skladiščih, ker je za to kompetentna samo carinska urava. Carinarice imajo prijeti prtljažne priznanice kot izpričevala o izvoru

blaga v zmišlu razpisa C. br. 2445/1919 in prtljažno blago samo do 500 Din. ako se prepričajo, da račun, ako je predložen, v vsem odgovarja blagu, a blago prtljažni priznanici, kar se tiče števila in teže, ne glede na to, bo li mestna kontrola to pri pregledu pripoznala ali ne.

— g. Tara za ambalažo pri vrečah. Vreče, koje so obšite z jubo, tako, da se oblika vreč ne izpremeni, se smatrajo kot ambalirane vreče. Kadar se nahaja v njih jednovrstno blago in se ne zahteva carinjenje po neto teži, naj se odbija tara kakor za vreče in ne kakor za bale, ker služi tukaj juba kot zavoj vreče, a zavoj ni v zmišlu čl. 10 pravil o tiri priznan kot tara.

— g. Zaručanje povisane ležarine. Pritojbine za ležarino se plačajo vobče po predpisih, ki so bili v veljavi, dokler je blago »ležalo«. Zato se ima plačati za blago, koje je zadelo povisjanje ležarine med »ležanjem«, poleg prlj valvane ležarine tudi povisano ležarino, toda to le od dneva povisjanja. Ne velja pa za aglo, ker je za doplačilo istega merodalen dan, ko se plačalo carinske pritojbine.

— g. Ovojni (izločeni) papir se bo prodal pri deželnem sodišču soba št. 27 dne 9. t. m. ob 9. dopoldne.

— g. Poprava tiskovne napake v komentarju k carinskemu zakonu. Na strani 679 komentarja (izdala v latinici, Beograd 1920) ponatisnena je dvakrat sledeča odredba, ki se nahaja pri postavki 467: Tako isto, po br. 471. tač. I. pod v. carine se iz pantilke pripremljene za neposrednu upotrebo, n. p. za telegrafe, registriranje, naplate i težine za avtomatske kase i vage i t. sl.; pripremljene pantilke za šestre itd., koliko ne bi dolazile u broj 459. Ta pripomba sme tedaj ostati le pri postavki 467 in lo je na str. 679 izrtati.

— g. Ustanovitev borze v Moskvi. Dne 31. decembra 1921 se je vršila ustanovna skupščina blagovno borze vrhovnega gospodarskega sveta, na kateri se je izvolil borzni komito, ki obstoji iz 14 članov. Med njimi je šest zastopnikov gospodarskega sveta.

— g. Javni dolg Romunije. Po statistiki, ki jo je objavilo romunsko finančno ministrstvo, je znašal javni dolg Romunije dne 1. aprila 1921 20.311.292.311 lejev.

— Kletarski tečaj. Na državni kmetijski šoli na Grmu in z njo združen državni vzorni kleti se priredit v drugi polovici meseca januarja ali prvi polovici meseca svečana trodnevni teoretično-praktični tečaj za umno kletarstvo. Kdor se želi tečaja udeležiti priglasi naj se nabozneje do 10. januarja 1922 pri ravateljstvu državne kmetijske šole na Grmu, p. Novomesto.

— g. Ustanovitev borze v Moskvi. Dne 31. decembra 1921 se je vršila ustanovna skupščina blagovno borze vrhovnega gospodarskega sveta, na kateri se je izvolil borzni komito, ki obstoji iz 14 članov. Med njimi je šest zastopnikov gospodarskega sveta.

— g. Javni dolg Romunije. Po statistiki, ki jo je objavilo romunsko finančno ministrstvo, je znašal javni dolg Romunije dne 1. aprila 1921 20.311.292.311 lejev.

— Kletarski tečaj. Na državni kmetijski šoli na Grmu in z njo združen državni vzorni kleti se priredit v drugi polovici meseca januarja ali prvi polovici meseca svečana trodnevni teoretično-praktični tečaj za umno kletarstvo. Kdor se želi tečaja udeležiti priglasi naj se nabozneje do 10. januarja 1922 pri ravateljstvu državne kmetijske šole na Grmu, p. Novomesto.

— g. Ustanovitev borze v Moskvi. Dne 31. decembra 1921 se je vršila ustanovna skupščina blagovno borze vrhovnega gospodarskega sveta, na kateri se je izvolil borzni komito, ki obstoji iz 14 članov. Med njimi je šest zastopnikov gospodarskega sveta.

— g. Javni dolg Romunije. Po statistiki, ki jo je objavilo romunsko finančno ministrstvo, je znašal javni dolg Romunije dne 1. aprila 1921 20.311.292.311 lejev.

— Kletarski tečaj. Na državni kmetijski šoli na Grmu in z njo združen državni vzorni kleti se priredit v drugi polovici meseca januarja ali prvi polovici meseca svečana trodnevni teoretično-praktični tečaj za umno kletarstvo. Kdor se želi tečaja udeležiti priglasi naj se nabozneje do 10. januarja 1922 pri ravateljstvu državne kmetijske

Za svetovno zvezo duševnih delavcev.

V Parizu se shajajo od 5. novembra t. l. dalje vsako soboto v Cercle de la Renaissance zastopniki misli za ustanovitev svetovne zveze duševnih delavcev. Namen teh sestankov je, spraviti v redni stik francoske in inozemske v Parizu bivačo inteligentne. Francoska skupina te organizacije se briga za to, da bi se zlasti tehnične znanosti v industriji in sociološka vprašanja izmenjavala med zastopniki posamičnih narodov.

Na pričetni seji je spregovoril prof. Gustav Rodrigues, ki je v avgustu Francoze zastopal na mednarodnem kongresu duševnih delavcev v Bruslju. Poročal je o uspehih kongresa, ki si je bil nadel nalogo, da ustvari svetovno zvezo inteligentov, ki bo v glavnih potezih sličen delavskim strokovnim organizacijam in bo nudila potrebno obrambo proti razrednemu zapostavljanju in omalovaževanju duševnih delavcev. Govornik je povedal, da so bile nove države, ki so nastale po svetovni vojni, na kongresu v Bruslju vse zastopane, starejše pa, kakor Amerika in Velika Britanija, niso poslane delegatov.

Udeležniki pariških sestankov naslednjeje uveljavljene pravice inteligence v človeški družbi in skušajo propagirati cilje zveze z javnimi predavanji in brošurami. Zveza ima združiti svetovno inteligenco v skup-

no obrambo duševnega dela. V najkrajšem času ustanovi bivši ravnatelj ameriške vseučiliške zveze dr. Babcock skupino take organizacije v Zedinjenih državah.

Raznoferosti.

• **Cene kruha v Angliji.** Dne 2. t. m. je bila v Angliji znižana cena za četrtinko hleba od 10 na 9 penc. Pred letom dni je znašala cena še 15 penc.

• **Vila ljubezni.** V Bogliasco v Italiji je prišel mlad par in najel za dalj časa nako vilo. Domačini so ju imeli za bogata, ker sta imela lastno kuharico in dve slugi. Čez par dni so dospeli za novoporočence veliki zaboj. Le redko je prišel kdo iz vile. Domačini so se sprva čudili samotnemu življenju v vili, kmalu pa so se privadili ter imenovali hišo, kjer sta stanovala poročena, »vilo ljubezni«. Toda v vili so se vršile poleg ljubzenskih tudi druge skrivnosti. Novoporočence s kuharico in s slugami so tvorili družbo ponarejevalcev denarja. Ko so napravili za 90 milijonov lir falsificiranih bankovcev, so izginili brez sledu. Nekemu detektivu pa se je končno posrečilo, da je zasledil mlado »gospo«, ki je vse priznala in izdala imena svojih sodelavcev.

• **Dobiček Kruppovih tovarn.** Kruppove tovarne so dobile iz Rusije naročilo 300 lokomotiv. Dividenda se je razdelila tako: 4 odstotke za akcije do 25 milijonov in 6 odstotkov za akcije do 200 milijonov mark. Dobička izkazuje tovarne 98 milijonov mark. Družba hoče svoj akcijski kapital znatno zvišati.

• **Velik požar v Bukarešti.** Požar je uničil polovico bucareškega severnega kolodvoza. Pogorelo je tudi mnogo popotne prtljage. Promet vlakov je zavarovan. Ško-

da znaša več kakor 10 milijonov. Vlaki vozijo zopet normalno.

• **Kako je bil umorjen Rasputin?** »Times« probuje poročilo nekega očividca o umoru znanega ruskega fanatika in svetovaleca na ruskem dvoru Rasputina, o čegar smrti krožijo najrazličnejše vesti. Morilec so bili prepričani, da hoče Rasputin pregovoriti carja za sklep posebnega miru z Nemčijo. Zato so ga zvalili na dvor kneza Jusupovega, kjer so mu postregli z zastrupljenim vinom, katerega učinek so pričakovali preje na psu, ki je takoj poginil. Rasputin je popil šest čaš, toda brez uspeha. Zarotniki so mislili, da ga štiti sam vrh ter so zato poslali tovariša po revolver. Ko se je vrnil z revolverjem, je našel Rasputina naslonjenega na zid, kakor da mu je slabo. Zarotnik je ustrelil Rasputina, ki je takoj padel na tla. Ko se je eden od morilcev sklonil nad Rasputinom, da se prepriča o njegovi smrti, ga je prijel Rasputin za grlo in se je morilec komaj rešil iz njegovih rok. Rasputin je šel po vseh štirih po stopnicah na dvorišče, kjer se je v temi in v snegu komaj premikal. Zarotnik je medtem prišel z nekim poslancem, ki je imel seboj revolver. Poslanec je trikrat ustrelil in Rasputin je obelzel mrtev.

• **V Pragi je 2604 gostiln, vinarn in kavarn.**

Dragocenost vsake hiše je le karnarja Fellerja rjeto do dišeči »Elsa fluida«, najboljši sredstvo za drgnjenje hrta, rok, nog in celega telesa, kot kozmetikum za negovanje zob, zobnega mesa, ust, glave, itd. Močnejši in boljši kakor francosko žganje. 3 dvojnate steklenice ali 1 specialno steklenico skup z zamo: tom in poštnino za 48 kron pošilja: Eugen V. Feller, Stubica donja Elsatrg 238, Hrovaško.

Darila.

Upravi našega lista so poslali za: »Bedno rusko deca«: ga. Jakobina dr. Zitekova v Novem mestu 60 K mesto cvetja na krsto blage ge. Roza Westorjeve in g. Lija Gorup 200 K za božičnico. Skupaj 260 K.

• **Uboge slepe vojaške (Društvo slepih):** solsko vodstvo v Zalogu pri Komendi K 102.92 kot božično darilo tamkajšnje šolske mladine; g. odvjetnik dr. Šandor Hrašovec, Šmarje - Jelše, 50 K, iz kazenske poravnave Alojzija Strašek proti Antonu Stumpergerju;

• **Nizjega drž. uradnika:** gđe. Milica Kunc 40 K, N. N., tu, 40 K - N. N., tu, 20 K; več neimenovanih 230 K, in uradništvo Jugoslov. Union banke v Ljubljani 640 K. Skupno 970 kron.

• **Ljubljansko revno deca:** g. Lija Gorup, tu, 200 K, za božičnico.

• **Slepe v zavodu:** g. Anton Lušin 200 K v spomin na umrlo teto go. Rozalijo Wester;

Upravi našega lista so oddali za: **Jugoslov. Matice:** mesto cvetja na grab ge. Marijete Goslarjeve darujejo gg.: D. Mijalković 120 K, Džanka Jovanovičeva 40 K in neimenovani 60 K. Vsi iz Beograda. Skupaj 220 K. Srčna hvala!

• **Družba sv. Cirila in Metoda** je prejela od ženske podružnice v Šiški vsota 673 kron, katero je nabrala predsednica podružnice ga. Bajžljeva. Marijliji gospej predsednici, kakor tudi darovalcem, iskrena hvala. CM. družbi je darovala gđe. Antonija Milavec 100 kron kot novoletno darilo. Srčna hvala!

• **Za Cankarjev spomenik na Vrhniki** so darovali: gg. Varšek Fran, arhitekt K 1000, dr. Gregor Cremošnik, tajnik muzeja K 10, Ivan Juvančič, bančni blaginjak K

20, Fran Kadunc, profesor K 10, Slavko Reich, profesor, K 10, Joža Znidaršič, inspektor ministrstva financ K 20 in Franjo Skorčič, rač. svetnik K 30, vsi iz Beograda. Iskrena zahvala. Odbor za Cankarjev spomenik na Vrhniki.

Poizvedba.

— Izgubila je uboga dijakinja denarnico na potu od Prešernove do Sodne ulice. Pošteni najditelj naj jo odda v upravnistvu »Slov. Naroda« proti nagradi.

— **Uboga gojenka** Lichtenurnovega zavoda je dne 3. t. m. izgubila na potu do učiteljskega bankovca za 400 kron. Ker je siromašnih roditeljev, je to zanjo in za roditelje težak udarec. Pošteni najditelj je naprosen, naj odda najden denar na poti v Lichtenurnovem zavodu.

— **Izgubila se je denarnica z 2000 K v gotovini in poleg tega še železniška legitimacija na ime vpok. kretnika Juvana Jožeta med Grosupljin in Ljubljano.** Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi na Bleiweisovi cesti 21.

Listnica uredništva.

— Listnica uredništva. G. Fran Krenčič v Zagorju ob Savi. Na Vaša vprašanja Vam pošljem točen in izperen odgovor »Trgovska in obrtniška zbornica«, kateri smo Vaše pismo izročili. Uredništvo.

Kaj je Elsafluid — to se zna! Lekarnar Feller — Stubica.

Glavni urednik:

Rasto Pustoslavšek.

Odgovorni urednik:

Ivan Podržaj.

Vplačana delniška glavnica
K 30.000.000.—

SLOVENSKA BANKA

Telefon št. 567

Cekovni račun 12205

Ljubljana, Krekov trg št. 10, nasproti „Mestnemu domu“.

Obrestuje na najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu. — Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Srečno novo leto želi:

IVAN MONORIČ
krojaški mojster
Sv. Petra cesta 6.

Iščem stanovanje:

sebo in kuhinjo. Ponudbe pod „Takoj 65“ na upravo Slov. Naroda. 65

Postrežnica

se išče. Vpraša se pri K. S., Mestni trg 19, I. nadst. 31

Kupi se vila

v Ljubljani, kjer je stanovanje takoj uporabljivo. Ponudbe pod „K. R. 76“ na upravo Slov. Naroda. 76

Iščem službe šivilje

(ne začelnice), najraje v kakšni trgovini ali pa na dom. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 69

Iščem službe

ševskega nadzornika. Ponudbe pod „Nadzornik 73“ na upravo Sloven. Naroda. 73

Odda se soba

z električno razsvetljavo 2 visokošol. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 62

Ruski slikar

ki povečava fotografije slike (s svinčnikom) prosi cenjenih naročil. Cena po dogovoru. Naslov: Hotel Lloyd, soba št. 22. 64

Gospodična

iz boljše hiše, inteligentna, poštna, večja vsa gospodinjstva, išče službo pri boljšem samostojnem, posrednem gospodu. Ponudbe pod „L. K. 68“ na upravo Slov. Naroda. 68

Prerazredno pomočnico

za japo in obleke sprejme ob dobri plači Zdenka Nedilč, Gradišče 8b, I. 66

Al. Korsika

šemska trgovina na Vrtni (Bleiwisova cesta) 3 v Ljubljani naznanja, da je njen oemik za leto 1922 izšel in se dobiva brezplačno. 67

Kontoristinja

se išče za takoj. Prednost imajo one, ki so že delovale v trgovini z delalnimi pridelki. Ponudbe pod „Dežela 15“ na upravo Slov. Naroda. 26

E. F. Jurček
upravitelj glavni
v Ljubljani
Wolkova 12.

izvajam oglaševanja ter popravila glasovnikov in harmonijev specialne strokovno, točno in cenje.

Letnine in tisk »Narodne tiskarne«.

Julko Kovačič,

trgovec

Marica Kovačič roj. Cvar

poročena 2. januarja 1922.

Celje Vojnik

ZAČETNICA

zmožna tudi strojeplajsa, gre samo v Ljubljano. Nastopi lahko takoj. Ponudbe pod „Pridnost 81“ na upravnistvo Slov. Naroda. 81

Domačo hrano

išče prireditelj uradnik za takoj, po možnosti v sredini mesta. Ponudbe pod „Hrana 75“ na upravo Slovenskega Naroda. 75

Mesto gospodinje išče

gospa, vdova pri boljši situiranem samostojnem gospodu. Pohištvo za tri sobe na razpolago. Ponudbe pod „Skrbnost št. 1“ na upravo Slov. Naroda. 1

Oočji psi

čiste pasme se prodajo. Sp. Šiška, Zibertova ulica 159, Zemljč. 77

2 pospodični

se sprejmeta na stanovanje in hrano. Naslov pove uprava Sloven. Naroda. 78

Iščem skladištnika (magacinarja)

Plača po dogovoru, hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe izpričevali naj se naročijo na moj naslov: **Vilko Berdajca**, trgovina s specializiranim blagom, Maribor. Služba lahko takoj nastopi. 79

Delnice napreda!

Pod ugodnimi pogoji se prodaja nekaj delnic „Strojnih tovarov in livarov v Ljubljani“. Ponudbe pod „Strojne 71“ na upravnistvo Slovenskega Naroda. 71

Iščemo

proizvajalca, ki bi nam neprestano dobavljali živo in zaklano perutnino, divjačino, prekajeno meso, jajca, sir, krompir, suhe česnje. Ponudbe: „Casella postale 11, Trieste 6“. 55

Prevzamem takoj zastopstvo

bodil od tovarne ali večje trgovine v Jugoslaviji ali inozemstvu. Vstopim tudi kot kompanjon s koncesijo. Kdor ima veselje in potrebni kapital za trgovino, ima ugodno priliko, ker sem že dobro vpeljan pri večjih trgovinah v Sloveniji, Banatu in Sremu. Ponudbe pod „Kompanjon 82“ na upravo Slovenskega Naroda. 82

Proda se

omara za jedilnico z marmornjem in ogledalom, miza, postelja, perilo, obleka in zimska suknja in zelo dobrem stanju. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 63

Z „L'Oréal Henné“,

Paris

barna lase v vseh nuancah in izdeluje vsa lasna dela M. Podkrajšek, frizer za dame in gospode, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 32. 9754

Poceni se prodaja vila na Bledu.

Hiša je dvonadstropna, ima jako ugodno lego, lep, velik vrt (sadni in zelenjadni) ter električno razsvetljavo. Ponudbe pod „Bled 70“ na upravo Slov. Naroda. 70

Zenitna ponudba.

Trgovec, 45 let star, s 300.000 K kapitala, izobražen, samski, delaven, treznega značaja, kretnice in prijetne postave. Želi znanja z gospodično ali vdovo srednjih let, z večjim premoženjem ali trgovino. Resne ponudbe po možnosti s sliko pod „Dobro značaj 9688“ na upravnistvo Slov. Naroda. 9688

Za skorajšji nastop

iščemo: prvovrstnega mizarja za modele (Modellschier), vporaben tudi za druga mizarstva dela; kovinskega s rugarja (Eisenreher) in več ključavničarjev za orodje (Werkzeugschlosser). — Kramske tovarne železne, ključavničarske in kovinske robe TITAN d. d., Kamnik pri Ljubljani.

Salonska garnitura

obstoječa iz 6 foteljev, miz, cheson ter preproga. Vse z rdečim plišem preoblečeno ter z bisernimi vdelano in sleer fotelji 300—400, miza 500—600 in cheson 500—600 biserni. Oprava je v dobrem stanju. Istovar se prodaja 2 do 3 vagona bukovih drv za kurjavo na pol suhih Naslov pove uprava Slov. Naroda. 61

SALAMA
prve vrste
ново blago
povsem zrelo
se dobi povsod
Prva hrvaška tovarna
salama, sušeno meso i
masti.

M. Gavrilović
sinovi d. d.
Petrijna.

Glavno zastopstvo za Slovenijo:
R. BUNC in drug
Celje - Ljubljana - Maribor.

Tovorni avto

v dobrem stanju 40 HP se ceno prodaja. Ogleda se pri **Lawrencić & Co, Dunajska 47.** 54

Na prodaj

je na lepem prometnem kraju 20 minut od Ljubljane **večje posestvo**, obstoječe iz dveh stavb ter gospodarskega poslopja in nekaj vrta. V njem se nahaja vinska in specijerska trgovina. Pogoj ugodni. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9604

Vsled preselitve se prodaja takoj trgovina z mešanim blagom

poleg farne cerkve, z vsem inventarjem vred v lepem gorenjskem kraju. Ponudbe pod „Izredno ugodna prilika 9742“ na upravo Slov. Naroda. 9742

Iščemo mlado, inteligentno gospodično

zmožna stenografije in strojeplajsa. Nastop službe v Dresdenu s prvim februarjem. Popolno znanje nemščine, slovenščine in francoščine je predpogoj. S sliko oremljene dopise prosimo na naslov: **Triglav G. m. b. H. Dresden A, Zinzendorferstrasse 2 b.** 45

Nemško sol

dobavlja direktno iz Nemčije po najugodnejših cenah

Triglav, G. m. b. H. Dresden A, Zinzendorferstr. 2 b. Brzjaviti: Triglav-Dresden.

Zajčje kože

kupuje tovarna klobukov

Sešir' d. d. v Škofiji loki.

Prometni zavod za premož d. d. v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premožgovnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski premož

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premožgovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

la čehoslovaški in angleški koks za ilvarne in domačo uporabo, kovaški premož in črni premož.

Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOŽ d. d. Ljubljana, Nunska ulica 19.

Za inzeratni del odgovoren Valentin Kopitar.